

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

Az irat elektronikus iratról
keltett másolat

2018 AUG 21

16.

FŐVÁROSI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK	
FŐLAJSTROMSZÁM: KEZDŐIRATON:	AVDH Bélyegző 22. 2018. 08. 19.
Postán/Gyűjtődobba/Személyesen/E-mailen/Faxon/Elér./Kezbesítővel	
Érkezett:	2018 -08- 21
PÉLDÁNY:	1 az. par. + 1 ú. lap
MELLÉKLET:	KÖZTÜK:
FŐLAJSTROMSZÁM: UTÓIRATON:	31.605/17

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (továbbiakban: Abtv.)
27.§-a alapján.

alkotmányjogi panaszt

terjesztek elő a Kúria 2018. 06. 20-án elektronikusan kézbesített, Kfv.VI.37.130/2018/9.
számú ítéletével, valamint a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (továbbiakban:
Bíróság) 2017. 10. 31-én kelt 5.K.31.605/2017/10. számú ítéletével szemben:

Kérem, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria ítéletének alaptörvény-
ellenességét, és egyúttal semmisítse meg azt az Abtv. 43.§-a szerint, mivel sérti a
Magyarország Alaptörvényében (továbbiakban: Alaptv.) foglalt

„NEMZETI HITVALLÁS

*Valljuk, hogy a közösség erejének és minden ember becsületének alapja a munka, az emberi
szellem teljesítménye.*

O) cikk

*Mindenki felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi
feladatok ellátásához hozzájárulni.*

XV. cikk

*(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen
faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy
társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül
biztosítja.*

*(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön
intézkedésekkel segíti.”*

foglalt alapkötelességeimet- és jogaimat, továbbá sérti az Alaptv.

„B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

R) cikk

(1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.

T) cikk

(3) Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.

XII. cikk

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	10/1298-2/2018
Érkezett:	2018 SZEPT 06.
Példány:	Kezelőiroda:
Melléklet:	db

J.K. 2018.08.30.

(2) Magyarország törekszik megteremteni annak feltételeit, hogy minden munkaképes ember, aki dolgozni akar, dolgozhasson.”

foglalt rendelkezéseket.

Közvetlen érintettség és történeti tényállás

A Budapest Kormányhivatal IX. kerületi Hivatala Foglalkoztatási Osztályán (továbbiakban: Hivatal) 2016. december 9-én álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel iránti kérelmet terjesztettem elő. A kérelmem előterjesztése során nyilatkozatot tettem arra vonatkozóan, hogy megbízási jogvisztonnyal rendelkezem a Budapest-Esztergom Érsekségnél. Megbízásom arra vonatkozik, hogy 2013. óta minden év szeptemberétől a következő év júniusáig egy óvodában hetente egy órában hittant tanítok, melynek óradíja 2.000.-Ft. Éves jövedelemem 2015. évben 27.000.-Ft. volt. A megbízásomat minden évben megújítják a területileg illetékes plébános javaslata és alkalmasságom esetén. A Hivatal a BP-09/06/047521-1/2016. számú határozattal kérelmemet elutasította azzal az indokkal, hogy kereső tevékenységet folytatok.

Ezt követően a Hivatal határozatának visszavonásával egyidejűleg hiánypótlásra szólított fel, melyben munkáltató igazolás benyújtására szólított fel. Ennek nem tudtam eleget tenni, mert megbízóm munkáltatói igazolást nem tudott kiállítani, mert munkaviszonyban velük nem állok. Megbízóm egy kereseti kimutatást bocsátott rendelkezésemre, melyet a Hivatalnak továbbítottam.

A Hivatal kérelmemet ismét elbírálta, azzal, hogy megbízási jogviszonyomat munkaviszonynak tekinti, ezért nem vagyok jogosult nyilvántartásba vételre. Fellebbezésemet a Budapest Főváros Kormányhivatala Foglalkoztatási Főosztálya azonos indokolással BP/0701/4264-1/2017. számú határozatával elutasította.

A közigazgatási döntéssel szemben a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz keresetet nyújtottunk be. A Bíróság kereseti kérelmünket azzal az indokolással utasította el, hogy a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) 58.§ (5) bekezdés d.) pontja értelmében az álláskeresői minőség megállapításához annak 1-6. pontjában valamennyi feltételnek meg kell felelni. Tehát konjunktív feltétel, hogy „egyéb keresőtevékenységet” se folytasson az érintett – én pedig a megbízással e feltételnek nem felelek meg.

A keresőtevékenység fogalmának értelmezésekor a Bíróság a Kftv. VI.27.489/1998. ítéletében foglaltakat vette figyelembe, mely döntés szerint a kereső tevékenység körébe tartozik minden olyan munkavégzés, melyért díjazás jár. Az Flt. a munkaviszony fogalmát taxatív meg határozza, míg az egyéb keresőtevékenységet nem, tehát a munkaviszonyon kívüli tevékenységek az egyéb kategóriába sorolandók, így az én megbízási jogviszonyban folytatott tevékenységem is.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság döntésével szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztettünk elő a Kúriához. Ebben arra hivatkoztunk, hogy az I. fokú bíróság az egyéb keresőtevékenység fogalmát kiterjesztően értelmezve abba beemeli a megbízási jogviszonyt. Téves következtetésnek véltük a Bíróság azon megállapítását, hogy bármely tevékenység, melyért díjazás jár, a foglalkoztatási jogviszony körébe tartozik, vagyis munkaviszonynak tekintendő. A Bíróság nem vette figyelembe a 7001/2005. (MK 170.) FMM-PM együttes irányelvben foglaltakat.

A Kúria ítéletében fenntartotta az I. fokú döntést. Indokolása szerint azért nem minősülök álláskeresőnek, mert egyéb keresőtevékenységet folytatok. A Kúria kiemelte ítéletében, hogy az Flt.-nek önálló fogalomrendszere van, mely teljesen független az Mt. és a Ptk. fogalomrendszerétől, így azt önmagában értelmezendő, függetlenül a jogágban elhelyezkedő státusától, és a szabályozási környezettől. A megbízási szerződés értelmében nem tiszteletdíjat kapok hitoktatói tevékenységemért, hanem díjazást, így indifferens annak összege, mert az Flt. 58.§(5) bekezdés e.) pontja csak tiszteletdíj esetén teszi indokolttá az összeg nagyságának vizsgálatát.

Indokolás

Megítélésem szerint a fentebb hivatkozott ítéletek az Flt.-t kiemelve a jogszabályi hierarchiából olyan önálló, a jogági elhelyezésétől független, s egyúttal zárt értelmezést tettek lehetővé, amellyel egyúttal az Alaptv. fentebb hivatkozott szabályai alól is kivonták, és ezzel az alábbi alapköteleiségeim- és jogaim sérelmét idézték elő:

1. A munkatörvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 13.§-a szerint:
„E törvény alkalmazásában munkaviszonyra vonatkozó szabály a jogszabály, a kollektív szerződés és az üzemi megállapodás, valamint az egyeztető bizottságnak a 293. §-ban foglaltak szerint kötelező határozata.”

Az Mt. 42. §-a szerint:

„(1) A munkaviszony munkaszerződéssel jön létre.

(2) A munkaszerződés alapján

a) a munkavállaló köteles a munkáltató irányítása szerint munkát végezni,

b) a munkáltató köteles a munkavállalót foglalkoztatni és munkabért fizetni.”.

Az Mt. szerint tehát a munkaviszony alapvetően függőségi viszonyt hoz létre a munkaadó és munkavállaló között, azaz a munkaadó irányítási joga érvényesül a munkavállaló irányában. Tehát a munkavállalónak a munkavégzési tevékenységét a munkaadó közvetlenül „befolyásolja”, a munkavégzés során a tevékenység egyes mozzanatait illetően is van utasítási, irányítási jogosítványa (a munkavállaló azt csak meghatározott feltételek mellett jogosult megtagadni, illetve az utasítás jogkövetkezményeit az Mt. a munkaadó vonatkozásában vonja le).

A polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 6:272.-6:273.§§-ai szerint:

„6:272. § [Megbízási szerződés]

Megbízási szerződés alapján a megbízott a megbízó által rábízott feladat ellátására, a megbízó a megbízási díj megfizetésére köteles.

6:273. § [Utasítás]

(1) A megbízott köteles a megbízó utasításait követni.

(2) A megbízott a megbízó utasításától akkor térhet el, ha ezt a megbízó érdeke feltétlenül megköveteli, és a megbízó előzetes értesítésére már nincs mód. Ilyen esetben a megbízót késedelem nélkül értesíteni kell.

(3) Ha a megbízó célszerűtlen vagy szakszerűtlen utasítást ad, a megbízott köteles őt erre figyelmeztetni. Ha a megbízó a figyelmeztetés ellenére utasítását fenntartja, a megbízott a szerződéstől elállhat, illetve a szerződést felmondhatja, vagy a feladatot a megbízó utasításai szerint, a megbízó kockázatára elláthatja. Meg kell tagadnia az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása jogszabály vagy hatósági határozat megsértésére vezetne, vagy veszélyeztetné mások személyét vagy vagyonát.

(4) A megbízó köteles megtéríteni az utasítás teljesítésével kapcsolatban felmerült költségeket. A megbízott az utasítás teljesítését megfelelő biztosíték adásához kötheti. Ha a megbízó nem ad megfelelő biztosítékot, a megbízott az utasítás teljesítését megtagadhatja.”

A megbízás tehát egy olyan jogviszony, melyben a megbízó a közöttük létrejött szerződésben meghatározza az elvégzendő feladatot, s annak végzése során a megbízott tevékenységének legfontosabb elemeit, amivel kapcsolatosan a megbízott észrevételt/figyelmeztetést tehet, figyelembe véve a megbízó érdekeit. Ha a megbízó a figyelmeztetés ellenére az utasítást fenntartja, akkor a megbízott a szerződéstől elállhat, tehát jogosítványa szélesebb, mint a munkaviszonyban álló munkavállaló jogosítványa.

Az Flt. 58.§ (5) bekezdés a.) pontja szerint:

„ munkaviszony: a magyar jog hatálya alá tartozó munkaviszony, közszolgálati jogviszony, állami szolgálati jogviszony, kormányzati szolgálati jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, bírói és igazságügyi szolgálati, valamint ügyészségi szolgálati viszony, a közfoglalkoztatási jogviszony, a biztosított bedolgozói – és az 1994. június 1-jét megelőzően létesített – ezzel egy tekintet alá eső bedolgozói jogviszony, a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony, a szövetkezeti tag munkaviszony jellegű munkavégzésre irányuló jogviszonya – ide nem értve az iskolaszövetkezet nappali tagozatos tanuló, hallgató tagját és a szociális szövetkezet tagi munkavégzésre irányuló jogviszonyban munkát végző tagját –, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény szerinti hivatásos szolgálati jogviszony, valamint a honvédek jogállásáról szóló törvény szerinti hivatásos és szerződéses állományú katonák szolgálati viszonya.”

E fogalomból egyértelműen azt a következtetést kell levonni, hogy az Flt. szerinti munkaviszony fogalomba nem érthető bele a megbízási jogviszony.

A fenti fogalom-meghatározások világosan megfogalmazzák, hogy a megbízási jogviszony nem tekinthető munkaviszonynak, mert a megbízó nem rendelkezik közvetlen utasítási joggal, illetve, ha az utasítással a megbízott – célszerűtlen, szakszerűtlen volta miatt – nem ért egyet a szerződéstől elállhat.

Az Flt. 58.§ (5) bekezdés d.) pontja meghatározza az álláskereső fogalmát:

„álláskereső: az a személy, aki

- 1. a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és*
- 2. oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és*
- 3. öregségi nyugdíjra nem jogosult, rehabilitációs járadékban, valamint a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban nem részesül és*
- 4. az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony és a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony kivételével munkaviszonyban nem áll, és egyéb keresőtevékenységet sem folytat, és*
- 5. elhelyezkedése érdekében az állami foglalkoztatási szervvel együttműködik, és akit*
- 6. az állami foglalkoztatási szerv álláskeresőként nyilvántart.*”

A felsorolás az „és” szó alkalmazásával azt jelzi, hogy az álláskeresőként majd nyilvántartásba veendő személyeknek valamennyi feltételnek (2.-4. pontok) meg kell felelniük, azaz olyan jogviszonyban nem állhatnak, melyek alapján valamilyen ellátásban részesülnek (pl. öregségi nyugdíj). Ugyanakkor azt is meghatározza, hogy melyek az álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel feltételei, azaz

- rendelkezzen a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel (1. pont),
- együttműködjön az állami foglalkoztatási szervvel (5. pont)

és ennek alapján az állami foglalkoztatási szerv álláskeresőként nyilvántartásba vegye (6. pont).

Megvizsgálva ezeket a feltételeket azt tudom megállapítani, hogy az álláskeresőként történő nyilvántartásba vételnek személyem megfelelt. Nem álltam semmilyen olyan jogviszonyban, melynek alapján rendszeres ellátásban részesültem volna, azzal pedig, hogy a foglalkoztatási szervnél jelentkeztem, megvalósult az együttműködési készségem az állami foglalkoztatási szervvel.

Az Ft. 58.§ (5) bekezdés e.) pontja meghatározza a keresőtevékenység fogalmát:

„kereső tevékenység: – az 1–5. pontban foglaltak figyelembevételével – minden olyan munkavégzés, amelyért díjazás jár, továbbá kereső tevékenységet folytatónak kell tekinteni azt a személyt is, aki külön törvény szerint egyéni vállalkozónak minősül, valamint aki gazdasági társaság tevékenységében személyes közreműködés vagy mellékszolgáltatás keretében történő munkavégzés útján vesz részt, illetve aki a társaság vezető tisztségviselője vagy a társasági szerződésben közreműködési/munkavégzési kötelezettsége/joga fel van tüntetve.

1. Az olyan munkavégzés, amelyért jogszabály alapján tiszteletdíj jár, akkor minősül kereső tevékenységnek, ha a havi tiszteletdíj mértéke a kötelező legkisebb munkabér 30 százalékát meghaladja.

2. A mezőgazdasági őstermelői igazolvánnyal folytatott tevékenység akkor minősül kereső tevékenységnek, ha az abból származó bevételt a személyi jövedelemadóról szóló szabályok szerint a jövedelem kiszámításánál figyelembe kell venni.

3. A külön törvény alapján végzett közérdekű önkéntes tevékenység nem minősül kereső tevékenységnek.

4. Nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban álló nevelőszülő e törvény alkalmazása szempontjából nem tekinthető keresőtevékenységet folytató személynek, ha nevelőszülői jogviszonya mellett más keresőtevékenységet nem végez.

5. A szociális szervezet tagja által a szervezetben végzett személyes közreműködés akkor minősül keresőtevékenységnek, ha a személyes közreműködés ellenértékeként megszerzett bevétel meghaladja havonta a minimálbér összegét.”.

Az Ft.58.§ (5) bekezdés a.) pontjának taxációs jellegű felsorolása nem tartalmazza a megbízási jogviszonyt. A munkaviszony létesítésének feltételét az Ft. 58.§ (6) bekezdés d.) pontja határozza meg: *„A törvény alkalmazásában a ... d)⁵¹⁵ munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel az a személy rendelkezik, aki az Mt. alapján munkaviszonyt létesíthet.”.* A megbízási jogviszonyról ez a bekezdés sem rendelkezik.

A taxációs felsorolás a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009.(XII.14.) IRM rendelet (továbbiakban: IRMr.) 7.§ (2) bekezdése szerint az „és” kötőszó alkalmazásával biztosítja a logikai kapcsolatot, azaz az álláskeresővel kapcsolatos feltételeket megítélésem szerint a fent írtak szerint tartalmazza.

A kereső tevékenység Ft. 58.§ (5) bekezdés e.) pontjában foglalt felsorolásába sem lehet „beleértelmezni” a megbízási jogviszonyomat, mert ez is taxációs felsorolás.

Ezt alátámasztja az IRMr. 70.§ (3)-(4) bekezdése is, mely szerint az értelmező rendelkezés nem rendelkezhet úgy, hogy egy fogalmat annak tényleges és közismert jelentéstartalmától eltérően határozza meg, de ez arra is vonatkoztatható, hogy a jogalkalmazó sem tehet önkényes értelmezést a jogszabály megfogalmazásától.

Az IRMr. 2.§-a szerint az értelmező rendelkezésekbe nem lehet beleértelmezni más fogalmakat, mint amit a törvényalkotó szükségesnek tartott, tehát nem lehet figyelmen kívül hagyni sem az Mt. sem a Ptk. rendelkezéseit, tehát a megbízási jogviszonyomat nem lehet munkajogviszonynak tekinteni/értelmezni.

Megerősíti ezt az IRMr. 46.§ (1) bekezdése, valamint a (2) bekezdés b.) pontjának szabálya azt, hogy egy adott körbe tartozó (logikailag összefüggő) felsorolásokat alpontokba kell foglalni/felsorolni.

Az IRMr. 70.§ (4) bekezdése szerint az értelmező rendelkezésnek nem lehet önmagában véve normatív, joghatást kiváltó tartalma. Ezzel szemben a közigazgatási szervek, valamint a Bíróságok is az Flt. értelmező rendelkezéseiben foglaltakra figyelemmel hozták megdöntésüket. Tehát azt is meg lehetne fogalmazni, hogy alapvetően a közigazgatási és bírósági döntéseknek, nincs jogszabályi alapjuk.

Sem a közigazgatási szervek, sem az eljáró bíróságok nem vették azt figyelembe, hogy dolgozni szeretnék, de önállóan nem találok olyan munkalehetőséget, mely mellett az államvizsgáimra is fel tudok készülni. Ugyanakkor az Alaptörvény XII. cikke szerint: „(1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához. (2) Magyarország törekszik megteremteni annak feltételeit, hogy minden munkaképes ember, aki dolgozni akar, dolgozhasson.”. Itt ellentmondást látok, mert egy jelentéktelen összegű megbízási díj – havi 4.500.-Ft. – kizárja azt a lehetőséget, hogy az erre létrehozott állami szerv segítségével megfelelő munkát tudjak találni. Úgy érzem, hogy akkor nem tartjuk meg az Alaptörvényben megfogalmazott kötelezettségünket.

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint: „Magyarország független, demokratikus jogállam.”. Ez azt is magába foglalja, hogy a jogszabályoknak egyértelműeknek, világosaknak kell lenniük, mindenki számára érthetőek, s ennek alapján követhetőek legyenek. Amennyiben a jogszabályok az állampolgár számára nem világosak, egyértelműek, azokat nem tudja a jogalkotó szándékának megfelelően követni, nem tud eleget tenni állampolgári kötelezettségeinek.

Ha a jogszabály többféle módon (tartalommal) értelmezhető, akkor a jogbiztonság és bizalomvédelem elve is sérül, ami azt vonja maga után, hogy a polgárok nem megfelelően (vagy egyáltalán) nem követik a jogszabályok rendelkezéseit.

Az értelmezés másik oldala a bíróságok részéről merül fel. Az Alaptörvény 28. cikke szerint: „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”. Úgy tűnik számomra, hogy ügyemben a Bíróságok nem az Alaptörvény fenti cikkében foglaltakat szem előtt tartva jártak el.

Másik vetülete az ügynek az, ha elfogadjuk a közigazgatási szervek és Bíróságok értelmezését akkor az Flt. rendelkezései nincsenek összhangban az Alaptörvénnyel, holott ennek tilalmát az Alaptörvény T) cikk (3) bekezdése megfogalmazza: „Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.”. Ennek kapcsán indítványoztuk a bírósági eljárások során az alkotmánybírósági normakontrollt.

A Kúria és a Bíróság ítéleteiben figyelmen kívül hagyta az Flt. önálló fogalomrendszerének alkalmazását res iudicataként való rögzítésekor, hogy ezzel teljes korlátot állít elém az O) cikkben foglalt alapkötelezettségem teljesítése elé: ugyanis a hittanári munkám mellett képességnek éreztem magamat arra, hogy további munkát vállaljak, s ezzel kívántam volna az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni, azonban újabb munkalehetőség keresésében segítségre lett volna szükségem, mely segítségkérésnek a munkaügyi hatóságok általi megtagadását emelte jogi erőre.

Jogorvoslati lehetőségek

A Kúria Kfv.VI.37.130/2018/9. számú ítéletével a jogorvoslati lehetőségeim kimerültek, és további eljárás nincsen ezen ügyekben folyamatban.

Jelen beadványban egyúttal nyilatkozom, hogy az ügyben nincs folyamatban bírósági eljárás, sem perújítás.

Bízva a Tisztelt Alkotmánybíróság méltányos kérelmem méltányos elbírálásában

Tisztelettel:

Budapest, 2018. 08. 19.

